

KÖZIGAZGATÁSI ISMERETEK I.

Az állam működése

Magyarország az Európai Unióban

Szerző:	Bán Áron
Témakör:	A magyar állam
Az óra témája:	Az Országgyűlés hatáskörei; A törvényalkotás folyamata
Felhasznált eszközök:	<p>közig. tankönyv:</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>I. jegyzet; 3.1.5 – Az Országgyűlés legfontosabb hatáskörei</i> (19. old.)– <i>I. jegyzet; 8.3 – A jogszabályok</i>– 8.3.1 A törvény (45–46. old.)– <i>II. jegyzet; 1.2.1 Jogalkotó tevékenységek</i>– 1.2.1.1 Törvények előkészítése (28. old.) <p>közig. munkafüzet:</p> <ul style="list-style-type: none">– <i>Munkafüzet I. 1.8/15–16. feladatok</i> (31–33. old.); <p>Egyéb:</p> <ul style="list-style-type: none">– Kukorelli–Pozsár: Állampolgári ismeretek középiskolások számára, Mozaik, 2012.– Borhegyi Péter, Bódy Zsombor, Kojanitz László, Szász Péter: <i>Történelem 12.</i> OFI, 2012.– https://index.hu/belfold/2021/10/18/elovalasztas-gyurcsany-ferenc-marki-zay-peter-dobrev-klara-jakab-peter/– https://www.parlament.hu/torvenyalkotas-bevezetes– saját fejlesztésű feladatlap
Kapcsolódás más tantárgyhoz: van/nincs	van: történelem tantárgy, 12. évfolyam: Állampolgári jogok és kötelességek

Óravázlat

Idő (perc)	Feladat	Módszer	Eszköz
1'	Adminisztráció		
5'	Óra eleji ismétlés Óra bevezetése, rövid ismétlés, majd az óra témájának felvezetése: – Országgyűlés hatáskörei – törvényalkotás folyamata Rövid politikai hír részletének közös megbeszélése és elemzése, a téma aktualizálása	Frontális beszélgetés tanári irányítással	prezentáció; https://index.hu/belfold/2021/10/18/elovalasztas-gyurcsany-ferenc-marki-zay-peter-dobrev-klara-jakab-peter ; 6–7. dia;
15'	Új ismeretek átadása Az egyes országgyűlési hatáskörök rögzítése és közösen példák gyűjtése az egyes jogokra. Cél a diákok érdeklődésének felkeltése, a téma aktualizálása.	Tanári magyarázat Frontális beszélgetés tanári irányítással	fűzet; 8. dia;
25'	Új ismeretek átadása A tanár vezetésével fogalmak jelentésének közös megbeszélése, majd annak rögzítése: – jogszabály – jogszabályi hierarchia – törvény – sarkalatos törvény	Tanári magyarázat Csoportmunka	fűzet; 9–10. dia;
'35	Feladatmegoldás A törvényalkotás folyamatára vonatkozó feladatlap megoldása – új ismeret átadása feladatlap és a rajta szereplő szöveg és feladatok segítségével. Forráselemzés – A törvényalkotás menete	Csoportmunka Frontális beszélgetés tanári irányítással	saját készítésű feladatlap; közíg. munkafűzet feladatai: Mf. I. 31–33.old.; feladatlap szöveg forrása: https://www.parlament.hu/torvenyalkotas-bevezetes ;
42'	Részösszefoglalás Összegzés: A feladatlap kérdéseinek és megoldásainak közös megbeszélése. A törvényalkotás folyamatának helyes megállapítása és rögzítése a fűzetbe.	Frontális beszélgetés tanári irányítással	feladatlap; fűzet; tábla;
45'	Elköszönés Óra értékelése, hangsúlyok kiemelése.	Tanári közlés	prezentáció; fűzet;

Az órához kapcsolódó feladatok

I. A törvényalkotás menete

1) Olvasd el az alábbi szöveget és válaszolj a kérdésekre!

A törvényalkotás parlamenti folyamatát, az ezzel kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket az Alaptörvény, a jogalkotásról szóló törvény és legrészletesebben a határozati házszabályi rendelkezések rögzítik. Az Alkotmány szerint törvényt a köztársasági elnök, a kormány, minden országgyűlési bizottság és bármely képviselő kezdeményezhet. A törvénykezdeményezés azt jelenti, hogy az arra jogosultak írásban megszövegezett, indokolással ellátott törvényjavaslatot nyújtanak be az Országgyűlésnek.

A törvényjavaslatok többségét (kb. 55–60%-át) a kormány nyújtja be, majd gyakorisági sorrendben a képviselők és a bizottságok következnek. A köztársasági elnök igen ritkán élt törvénykezdeményezési jogkörével. Erre csak az 1990–1994-es ciklusban volt példa.

Az elfogadott törvényeket tekintve a kormány részesedése már a 90%-ot is meghaladja. A kormány kiemelkedő szerepét a törvényalkotásban a törvénykezdeményezési jogon túl számos, a házszabályi rendelkezésekben rögzített jogosultság biztosítja. Így pl. a kormány a féléves törvényalkotási programja révén alapvetően meghatározza a törvényalkotás témaköreit és “menetrendjét”, a kormánytöbbség révén pedig biztosítja a napirendre tűzést, a sürgős tárgyalást, a részletes vitára bocsátást, illetve a törvényjavaslatok elfogadását. A kormány meghatározó szerepe a törvényalkotásban jellemző parlamenti modellnek tekinthető Európában, és érthető is, hiszen a kormány a programjában megfogalmazott célkitűzéseket jórészt a törvényhozás révén valósíthatja meg, illetőleg a törvényalkotás teremti meg ennek feltételrendszerét.

Az Országgyűlés 1990-től évente átlagosan 130 törvényt alkotott, ebben a ciklusban jóval többet, (2011-ben 215 törvényt). A törvényalkotás parlamenti folyamata és módszere évszázados tapasztalatokra épül. Lényeges eleme a bizottságok előkészítő szerepe, az általános és részletes vitára elkülönülő plenáris tárgyalási mód, a bizottságokat és a képviselőket megillető módosító javaslat-tételi jog, továbbá a “kétfordulós” szavazás (előbb a módosító javaslatokról, majd a törvényjavaslat egészéről), amely lehetővé teszi a törvényalkotás során elkövetett és észlelt hibák kijavítását.

(forrás: <https://www.parlament.hu/torvenyalkotas-bevezetes>)

a) Melyik jogforrás szabályozza a törvényhozás folyamatát?

.....

b) Kinek áll jogában a fenti jogforrás alapján törvényt kezdeményezni?

.....

c) Ki volt az a köztársasági elnök, aki legtöbbször nyújtott be törvényjavaslatot az Országgyűlésnek?

1) Mádl Ferenc	2) Sólyom László	3) Göncz Árpád	4) Áder János	5) Schmitt Pál
----------------	------------------	----------------	---------------	----------------

Eszközök

d) Ha az Országgyűlés évente átlagosan 130 törvényt alkot meg, akkor a kormány által beterjesztett törvényjavaslatok közül kb. mennyi nem kerül elfogadásra?

.....

e) Mi az oka annak, hogy a kormány ennyire jelentős szerepet játszik a törvényalkotásban?

.....

f) Mi lehetett az oka annak, hogy 2011-ben az Országgyűlés az átlagosnál jóval több, 2011 törvényt fogadott el? Beszéljétek meg a lehetőségeket! Gyűjtsetek össze legalább 3 indokot!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

g) Mi a törvényalkotás folyamata? Tedd sorrendbe az alábbi szakaszokat! *Kezdd a legkorábbival!*

állandó bizottság véleményezi a javaslatot a képviselő megszövegezi a javaslatot

a köztársasági elnök aláírja a törvényt a javaslat mellé indoklás készül

az ellenzék módosító javaslatokat tesz a törvény megjelenik a Magyar Közlönyben

lezajlik az általános vita lezajlik a szavazás a törvényjavaslatról

2) Olvasd el a lenti jogszabály részletet és válaszolj a kérdésekre!

94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet

a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről

A Kormány az Alaptörvény 15. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében eljárva... az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következő rendeletet alkotja:

a) A jogforrások melyik csoportjába tartozik ez a jogforrás?

.....

b) Ki bocsátotta ki?

.....

Eszközök

c) Mit jelent az eredeti jogalkotói hatáskör?

.....

3) **Állítsd hierarchiába az alábbi jogszabályokat! Írd a jogszabály sorszámát a megfelelő helyre! Kezdd a legmagasabb rendű jogszabállyal! (Egy sorszámot segítségül megadtunk.)**

Választási lehetőségek:

Jogszabályok:

1. önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete
2. Kormányrendelet
3. helyi önkormányzati rendelet
4. törvény
5. Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete
6. miniszteri rendelet

5.

Az óravázlatban szereplő diasor

Párosítsd az Országgyűlés egyes intézményeit jellemzőikkel! Írd be a számokat a megfelelő helyre! Egy helyre több jellemzőt is beírhatsz!

<i>Országgyűlés intézménye</i>	<i>az intézmény jellemzője</i>
frakció	
bizottság	
Országgyűlés elnöke	

1. képviselőcsoport
2. házelnök
3. az Országgyűlés munkájának megszervezéséről gondoskodik
4. lehet állandó vagy eseti
5. képviseli az Országgyűlést más állami szervekkel való kapcsolatban
6. valamilyen vizsgálatra is létre lehet hozni

„A politikus ezt követően számba vette a DK elért sikereit a párt alapítása óta. Az előválasztás második fordulójának eredményét úgy értékelte, hogy 100-ból 43 szavazó Dobrev Klárára voksolt, amin nincs szégyellnivaló. Ezután úgy folytatta, küzdeni fognak azért, hogy a jövő évi választások után legalább 100 ellenzéki képviselő legyen a parlamentben. Ezt követően – mint fogalmazott – a parlamenti többség fogja választani a kormányfőt.”

forrás: <https://index.hu/belfold/2021/10/18/elovalasztas-gyurcsany-ferenc-marki-zay-peter-dobrev-klara-jakab-peter/>

4) Az Országgyűlés hatáskörei

Alaptörvény szabályozása alapján:

- megalkotja és módosítja az Alaptörvényt
- törvényeket alkot
- központi költségvetés elfogadása
- megválasztja a miniszterelnököt
- dönt a Kormánnyal kapcsolatos bizalmi kérdésekről
- különleges jogrendről, katonai műveletekről dönt
- közkegyelmet gyakorol

5) A törvényalkotás folyamata

A) definíciók

- „**jogszabály**” → gyűjtőfogalom jogforrásokra

Jogszabályok hierarchiája:

1) **törvény**

- 2) kormányrendelet: eredeti vagy végrehajtási
- 3) az MNB elnökének rendelete/kormányrendelet
- 4) kormánytag rendelete
- 5) önálló szabályozó szerv rendelete
- 6) helyi önkormányzat rendelete

B) A törvény

- Országgyűlés alkotja meg
 - bizonyos kérdések csak törvényben szabályozhatóak
- speciális esete: **sarkalatos törvény**
- 2/3-os többséggel
 - államszervezet, alapjogok, állampolgárság, önkormányzat

C) Törvény alkotása

Feladatlap!